

Verslag Paradisodebat over de 2% actie voor cultuur

Voorafgaande aan het debat roepen prominente auteurs als Geert Mak, Abdelkader Benali en bekende cultuurmakers, museumdirecteuren en politici het kabinet op om minstens 2 procent uit het Europese Herstelfonds te reserveren voor kunst en cultuur. Nederland heeft recht op 6 miljard euro uit Brussel, waarvan 2 procent (120 miljoen) geormerkt zou moeten worden voor cultuur. Dat is door het Europees Parlement afgesproken, maar lijkt in Nederland onder het tapijt te zijn geschoven. Het woord cultuur staat niet eens in de Nederlandse conceptaanvraag.

Het kabinet is demissionair, maar de Kamer niet. Kamerleden kunnen er nu dus wel degelijk voor zorgen dat cultuur eindelijk echt op de politieke agenda komt. En dat is nodig, nadat de Coronacrisis duidelijk heeft gemaakt hoe weinig aandacht er jarenlang is geweest voor de belangrijke rol van cultuur voor de ontwikkeling en het welzijn van de samenleving. Cultuur raakt en spreekt gevoel aan, aldus Marietje Schaake, die afgelopen zondag het Paradisodebat opende. “Kunst nodigt uit om weer zachter en aardiger met elkaar om te gaan en prikkelt de verbeelding. En dat hebben we als samenleving nodig na de harde en eenzame tijd van Corona.”

Schaake wees op de belangrijke rol die Nederland als cultureel gidsland in Europa speelt. “In Brussel wordt breed erkend dat de kunst – en cultuursector belangrijk is bij de nodige transitie na de Coronacrisis. Hoe kan het dan dat cultuur in Nederland geen onderdeel uitmaakt van het herstelplan? Dat er niet expliciet 2 procent zijn geormerkt voor cultuur? Immers, veel van wat er kapot is gemaakt door Corona in de culturele sector, komt zonder extra steun simpelweg niet meer terug. In Italië of Frankrijk zit cultuur en aandacht voor erfgoed diep verankerd in de politiek, ook in de herstelplannen. Dit moet hier ook gebeuren, Nederland zou zich een Europees leider moeten tonen, en niet ergens achteraan moeten bungelen, als het gaat om de kern rol voor cultuur in die plannen.”

Zij beklemtoonde dat Nederland het laatste land is in Europa dat zijn aandeel nog niet heeft opgeëist uit het Europese Herstelfonds en zo cultuurmakers dupeert.

Hap-snap-beleid

Een ‘huis zonder fundamenten’ noemden cultuurmakers gisteren tijdens het Paradisodebat het hap-snap-subsidiebeleid uit de afgelopen kabinetsperiodes, dat tot een desastreuze kaalslag in de kunst- en cultuursector tijdens de Coronasluitingen heeft geleid.

Cultuurmakers en cultuurwoordvoerders van D66, VVD, PvdD, GroenLinks en SP bleken het tijdens het Paradisodebat eens te zijn, dat cultuur niet gratis en geen extraatje is, zoals

recent de jonge Prins Bernhard deed voorkomen bij de organisatie van de Formule 1. Cultuur moet dan volgens deze Kamerleden ook expliciet worden opgenomen in het Nederlandse herstelplan na de Corona-crisis.

Lisa Westerveld (GroenLinks) vindt het maar gek dat Nederland als laatste land zijn plan nog niet heeft ingediend voor het Europees Herstelfonds, en dat de 120 miljoen voor cultuur niet zijn geormerkt in de Nederlandse conceptaanvraag. “Dat zegt ook iets over de prioriteit die het kabinet hieraan geeft. Rutte I heeft keihard bezuinigd op kunst en cultuur. Zelfs zonder Corona zit de sector nog lang niet op het oude niveau. We moeten af van het politieke denken ‘dat cultuur iets kost’. Wij als jonge Kamerleden zien vooral wat het oplevert.”

Jorien Wuite (D66) hamerde op de kracht van de wèl ‘missionaire’ Kamer. Ze wil 400 miljoen extra voor kunst en cultuur. “We moeten zorgen dat er herstelplannen en een meerjarenvisie voor de culturele sector komen. Daarvoor moeten we als Kamerleden ook controleren dat moties niet alleen worden aangenomen, maar ook worden uitgevoerd.” Steunpakketten zagen er jarenlang hetzelfde uit. Cultuur, digitalisering en media zouden in één hand moeten komen.”

Volgens **Peter Kwint** (SP) is verandering van *mindset* nodig. “Je moet ruimte bieden dat er nieuwe dingen kunnen gebeuren. Het systeem van subsidies past niet meer. Steunpakketten zagen er jarenlang hetzelfde uit. Cultuur, digitalisering en media zouden in één hand moeten komen.”

Voor **Christine Teunissen** (Partij van de Dieren) moet vooral de coronasteun voor de sector verlengd worden ook na oktober. Dat er nog geen aanspraak is gemaakt op het Europees Herstelfonds, komt omdat het kabinet er blijkbaar geen haast mee heeft.

Pim van Strien (VVD) gaf aan dat het parlement het kabinet heeft opgeroepen om met ideeën te komen hoe cultuur kan aansluiten op de prioriteiten van het Herstelfonds.

Alle oppositiepartijen hamerden op de noodzaak van maatschappelijke druk in de komende (formatie)tijd om cultuur prominenter dan eerder op de agenda te zetten. Wuite: “We hebben nog steeds een *responsive* kabinet, dat gevoelig is voor maatschappelijke druk. Alle oproepen helpen, wij blijven daarmee vragen stellen, dus ga ermee door!”